

Boldogok, akiknek szívük tiszta

Eredeti elhangzás dátuma: 1950. október 28, szerda. Reformáció heti esti igehirdetés

Helyszín: Győr-Öregtemplom

Közzétéve a „Válogatás 1915-1968” sorozatban: Szentháromság ünnepe utáni 22. vasárnap, Reformáció ünnepén

Alapige: Máté 5:8.

Boldogok, a kiknek szívök tiszta: mert ők az Istent meglátják.

Akik eddig figyelemmel hallgatták a boldogság-mondásokat, amelyek A HEGYI BESZÉD elején Jézus ajkáról elhangzottak, észrevehették azt, hogy ezek a kijelentések Jézus ajkán olyanok voltak, amelyekre óemberünk már az első pillanatra az ellenzék álláspontját foglalta el. Mert hiszen ki merné vallani, hogy "Boldogok a sírók", mikor a könny a legjobb árulója az ember boldogtalanságának. Ki merné vallani, hogy "Boldogok a szelídek", mikor azokat mindig mindenütt félretolják és így nem tudnak boldogulni sehol. Ki merné vallani, hogy "Boldogok az éhezők és a szomjazók", mikor éppen ezek a legelhordozhatatlanabbnak látszó életkínok, amelyek kiforgatják az embert emberi mivoltából. Azt is igen ellenzi óemberünk, hogy "Boldogok az irgalmasok", mert az irgalmasok e világ szemében gyámoltalanok, akik mindig mindent megbocsátanak, akiket éppen ezért mindenki az ujja köré tud csavarni, akiket elhanyagolható mennyiségként lehet tekinteni, félre lehet állítani, félre lehet dobni, ha nincs szükség tovább rájuk.

És Jézus ajkán mégis milyen igazak ezek a mondások! A boldogság-mondások között ma egy olyanhoz értünk, amelyet óemberünk is, e világ gyermekei is aláírnak és helyeselnek. Nyilvánvaló dolog, hogy a tisztaság mindig boldogító érzés. Aki valamikor nem csak úgy gépszerűen mosta le magáról a test szennyét, hanem fáradtságos, verítékes és szennyes munka után végre megmosakodhatott, az tudja, hogy milyen kellemes érzés a tisztaság érzése az ember számára. Mikor ledobjuk magunkról a beszennyezett ruhát és felöltjük a tisztát, vagy pláne egy egészen új ruhát, akkor is milyen boldogító és kellemes érzés tölt el bennünket. Az emberi éniük számára igen boldogító érzés ez.

Világos azonban az is, hogy a tisztaság nemcsak testünk számára boldogító érzés, hanem áll ez lelki vonatkozásban is. Valahányszor erőt vettek rajtunk bűneink és piszkos cselekedetekre, gondolatokra, vagy szavakra indítottak bennünket, akkor – emlékezzünk csak rá mindnyájan – egyszerre vége volt a békességünknek. Amíg a kísértés mámorában

elhomályosodott értelmünk nem tudott tisztán gondolkodni, megfojtott lelkiismeretünk szava nem tudott hangosan szólni, amíg a zsongító mámorban olyanok voltunk, mint a narkózisban lévő beteg, aki nem tudja, hogy mi történik vele, addig nem éreztük a bűn szennyének boldogtalanságát. Addig talán a vágyaink kiszínezték mindazt, ami, mint kívánság meg akart foganni bennünk, hogy bűnt szüljön, de amely pillanatban megszületett a bűn, mi is úgy jártunk, mint Éva, amikor beleharapott a tiltott gyümölcsbe: nem kellett neki több egy harapásnál, mert úgy érezte, hogy csak addig volt kíváncsi és gyönyörűséges, amíg hozzá nem nyúlt, amíg meg nem ízlelte, amíg valósággá nem lett az életében, de amelyik pillanatban nem a vágyálmain keresztül látta, hanem valósággá lett az életében, akkor undorral dobta el magától, de már vége lett a békességének és bujdosniok kellett Isten elől.

Melyikünk nem érezte azt, hogy a megzavart szív, a tisztátalan és beszennyeződött szív mindig békételen, és a bűn nem boldogságadó, hanem boldogságrabló hatalom ezen a világon? Ezért fáraszt úgy, ezért tesz békételessé és boldogtalanná.

Azonban bármennyire is kézenfekvő ennek a boldogság-mondásnak az igazsága számunkra, világos dolog, hogy a mi Urunk Jézus valami többet mondott és valami többre akart inteni bennünket, mikor ezt a boldogság-mondást elmondotta, mint amennyit a mi átlag óemberi gondolkodásunk elfogad az igéből.

Nézzük meg azért közelebről, hogy mit ért Jézus tiszta szív alatt! Egy képpel próbálom ezt közelebb hozni magunkhoz. Ha megálltál már valamikor a Duna partján és végignéztél, amint széles ágyában méltósággal hömpölyög tovább, vajon elgondolkoztál-e azon, hogy mi mindent rejt el előled ez a víz? Mert hiszen te legfeljebb egy araszra láttál a víz színe alá, de hogy alatta a mélyben mi van, azt nem tudtad. Hogy lenn a mélységben iszap van-e, vagy homok, kavics-e, vagy emberek által beleszórt törmelék, vagy hasznavehetetlen roncsok, emberek által eldobált limlom, emberi, vagy állati hulla húzódik-e meg a hínárban, a víz mélyén, az előtted titok volt, mert a víz nem tiszta. És álltál-e valamikor hegyi patak mellett, amely mozgalmasságában rohanva siet kis ágyacskájában a hegyről a völgy felé? Gondoltál-e arra, hogy milyen tiszta? Milyen átlátszó? Meg tudod benne olvasni a köveket és kavicsokat, amik a fenékén vannak. Láthatod, mint hajladoznak benne a fűszálak és miként siklanak benne az apró kis halak. Tiszta víz. Átlátszó. Tiszta szív! Átlátszó szív! Azt jelenti ez, hogy nincsenek titkai. Nem rejteget semmit, megmutatja magát egészen. Éppen ezért mindig megbízható. Szavai mögött nem kell keresni titkos szándékot, vagy el nem mondott gondolatokat. Cselekedetei egészen őszinték. Céljuk és indító okai is azonnal érthetők, átlátszók, amelyek kételyt maguk

után nem hagynak. Nincsenek hátsó gondolatok, emberek felé és Isten felé is olyan átlátszóak. Nincs a tiszta szívnek titka. Gyermeki bizalommal tárul fel mennyei Atyja előtt, mint ahogyan csak az ártatlan szív tud egyedül feltárulni.

Mit ígér az ilyen átlátszó szívnek Jézus ebben az igében?

Figyeld meg, hogy e világ szerint a tisztaszívű ember önmagában hordja boldogságát, Jézus pedig itt azt mondja, hogy "Boldogok, akiknek szívük tiszta: mert ők az Istent meglátják". Tehát a boldogságuk nem a tisztaság kellemes érzésében van, hanem abban, hogy megajándékozzatnak az Isten látásával. Világos dolog előttünk az is, hogy a boldogságmondások e sora a messze jövőbe, az "utolsó idők" végére irányítja tekintetünket, hiszen ott fogják majd a tisztaszívűek szemtől-szembe meglátni Istent úgy, amiképpen van és nem úgy, ahogyan mi elképzeltük magunknak, hiszen "bennünk csak rész szerint van az ismeret".

De bizonyos dolog az, hogy mindaz az ajándék, amelyet az Úr nekünk az utolsó időkben készít, tehát a mennyek országának ajándékai, köztük Isten meglátása is, bizonyos formában kóstolóként, zálogként már itt e földön ajándékozzatnak Isten gyermekeinek. Azért tehát azok, akik tiszta szívűek, azok nemcsak azzal a reménységgel élhetnek, hogy egyszer majd színről-színre meg fogják látni Istent úgy, amint van, hanem abban a boldogságban is élhetnek, hogy már itt e földön kapnak ajándékot Isten látásából. Az egyik ember Istenből ezen a földön többet lát, a másik kevesebbet. Az egyik előtt, mint valami messze, ködbe gomolygó, kialakulatlan ösköd, úgy rémlik csupán Isten, a másik számára olyan eleven valóság, mint a mellette lélegző másik ember, sőt – azt kell mondanom, hogy elevenebb valóság számára, mint a mellette ülő, akit a szemével lát, a kezével megfoghat, akinek szavát hallhatja. Vannak emberek, akiknek a számára nagyon-nagyon távol van Isten, alig látható messzeségben, és vannak olyanok, akikhez egészen közel, olyan közel, hogy csak azt tudja mondani, amit a zsoltáríró mondott: "Isten közelsége oly igen jó énnékem!"

Testvérem, aki ezt hallod, lehet, hogy ez a te számodra nagyon nehezen felfogható és érthető, de azok, akik Isten gyermekeihez tartoznak, tudják jól, hogy mindig ott volt baj az életünkben, ha távol volt tőlünk Isten. Akkor volt baj, mikor nem láttuk Őt. A tékozló fiú történetében is azt olvassuk, hogy mikor kikövetelte atyjától az örökséget, elköltözött tőle messze vidékre, távol volt az atyai háztól, hogy semmit ne is lásson belőle. Még csak az emlékébe se térjen vissza semmi a régi életéből, hanem hagyja őt zavartalanul járni a bűn útján.

A mi életünkben is akkor volt baj mindig, ha távol volt Isten. Minden ember, aki a maga nyomorúságos életét és szívét figyeli, látja, hogy itt rettentő körforgás van. Amikor a szívem megzavarodik, olyanná lesz, mint a Duna zavaros vize. Abban a pillanatban én távolodom Istentől, azért zavarodott meg a szívem, s akkor távolodik tőlem Isten, ezért nem láthatom Őt. Mivel távolodik tőlem Isten, azért lesz egyre levertebb a szívem és mivel egyre zavartabb lesz a szívem, azért távolodik egyre messzebbre tőlem Isten. Aki e nyomorúságon keresztülment, tudja, milyen mélységből kiált fel az ember: Hol van az én Istenem?! Miért felejtkeztél el rólam én Istenem?! Pedig nem történt más, csak az, hogy én felejtkeztem el Róla és az én megzavarodott szívemben nem tükröződik Isten képe, amelyik csak a tiszta vízben válik láthatóvá.

Isten ezen a világon csak az engedelmesség útján ismerhető meg. Az engedelmesség a szív megtisztulásának az útja. Igen ám, de hát van-e tiszta szív ezen a világon?! Az Ige azt mondja: Nincs! Mózes első könyvének 8. fejezetében, az özönvíz történetében van megírva, hogy mikor Isten lenéz e földre, azt állapítja meg, hogy "az embernek minden gondolatja gonosz az ő ifjúságától fogva". /21. vers/ Mózes első könyvének 6. fejezetében, az 5. versben ezt olvashatjuk: "És látá az Úr, hogy megsokasult az ember gonoszsága a földön, és hogy szíve gondolatának minden alkotása szüntelen csak gonosz." Szüntelen csak gonosz. Nincs benne kihagyás. Nincs benne egy pillanatnyi pihenés, mikor más volna az ember, mint gonosz. Csak gonosz! Gondolj arra, hogyan erősíti meg ezt az igazságot Jézus az Újtestamentumban, amikor arról beszél, hogy a bűn a szívből származik és nem kívülről rakódik ránk, mint a por. Belülről nő ki, mint a gyümölcs a fán. Az ember szívéből, belülről "származnak a gonosz gondolatok, gyilkosságok, házasságtörések, paráznaságok, lopások, hamis tanúbizonyságok, káromlások." /Máté 15:19./ Egymás után sorolja fel a bűnök rettentő lajstromát, melyeket nem kívülről, másoktól tanulunk, hanem azok belülről, beszennyezett szívünkben születnek meg, mint gyümölcsök az életünk fáján. Mikor idáig eljut az ember e fölött az ige fölötti gondolkodásában, felmerül benne az a kérdés, hogy miért van az 51. zsoltárban, Dávid imádságában az a könyörgés, hogy "tiszta szívet teremts bennem, ó, Isten!" Hát ezt az imádságot nekünk csak úgy szabad olvasnunk, mint bűnvallást, amelyik elmondja, hogy az én szívem nem tiszta, és hogy az tisztává csak úgy lehet, ha Te, Teremtő Úristen teremtő aktusoddal kicseréled, újjá teszed, mert úgy be van szennyezve, hogy már megtisztíthatatlan és kitisztíthatatlanul szennyes? Vagy szabad nekünk úgy is nézni ezt az imádságot, melyet Isten Lelke azért adott Dávid ajkára, mert az ilyen imádságot Isten szívesen hallgatja és meghallgatja?

Bizonyos, hogy ez az ige is: "Boldogok, akiknek szívük tiszta, mert ők az Istent meglátják", nem azt akarja nekünk, beszennyezett szívű embereknek mondani: Essetek kétségbe, mert örök boldogtalanságra kárhoztatlak benneteket szívetek tisztátalansága miatt; soha az Istent meg nem láthatjátok! Nyilvánvaló, hogy ez az ige nem csak megállapítás, hanem biztatás és intés arra, hogy emberek, könyörögjetez tiszta szívért és meglátjátok Istent. Igen, tiszta szív nincs! De megtisztított szív van! Megtisztított szív az, amelyik bűnei miatt kétségbeesve oda tud roskadni a kereszt alá, Jézus kiömlő vére alá, s így tud kiáltani: Hullj, ó Jézus drága vére az én szívem sebére! És akkor az a vér, mely minden bűnt eltöröl, melyről próféták azt ígérték, hogy még ha olyan sötétek is bűneink, mint a karmazsin, akkor is fehérre tud mosni minket a vér, mint a hó, – az a vér, amelynek ott fenn az elszennyezhetetlenül, örökre megtisztított szentek zengenek örökkön-örökké, – az a vér a te szívedet is és az én szívemet is meg tudja tisztítani.

Hallod?! Nem csak arról van szó, hogy a bűneidet le tudja mosni, nem csak azt ígéri az Ige, hogy mindazt, amit cselekedtél, az Úr meg nem történtté tudja tenni vérenek büntörölő kegyelmével, – nem csak azt jelenti, hogy a gondolataidat, a szíved érzéseit, a mondataidat, szavaidat mind megtisztítja, hanem a bűnnek a gyökerét veszi ki belőled. A szívedet egészen kicseréli, a beszennyezett, megkeményedett szikla-szívedet kiveszi a kebeledből és új szívet ad néked.

És ez az új, megtisztított szív az Isten szerelmétől megtelített szív. Ez a szív nem tud mást dobogni, csak azt: Szeretlek téged, én Uram és én Istenem!

Ez a megtisztított és kicserélt szív engedelmes szív, amely boldog, ha járhat az Ő ösvényein és láthatja Istent. Persze ez itt még sohasem beszennyezhetetlen tisztaság, nem örök tisztaság, csak olyan tisztaság, amely mindig újra és újra beszennyeződhetik, de amely újra meg újra odamehet a büntörölő vér alá, s ott újra meg újra megtisztul és még jobban megtelik Isten szerelmével.

Felmerül ezek után a kérdés: Vajon ennek az igének mi köze van reformáció ünnepéhez? Ennek az igének az a köze van reformáció ünnepéhez, hogy ebből a vágyból, a megtisztított szív utáni sóvárgásból született meg a reformáció. Nem látjátok-e, hogy mindaz a küzdelem, amelyet Luther a kolostorban folytatott, hogy Isten kegyelmét megszerezze, nem volt más emberi vonalon, mint a szív tisztaságáért való küzdelem? Hiszen Luther cselekedetei, szavai már régen tiszták voltak, – csak a legnagyobb elismeréssel és tisztelettel tudtak ránézni a szerzetestársai, de ő mindig úgy érezte, hogy a kérdés nincs megoldva, mert még mindig csak a felszín tiszta,

de bent a szív, a minden bűnnek a gyökere, az még mindig nincs megtisztítva. Minden kínja és gyötrelme a reformátornak a kolostorban ezért volt mindaddig, míg fel nem ragyogott előtte a hit által való megigazulásnak, így is mondhatnám: a Bárány vére által való megtisztulásnak a drága evangéliuma. Ebből a vágyból született meg a reformáció. És ez az üzenet lett a reformáció által Isten drága ajándéka minden e világ szennyével küszködő, tisztaság után sóvárgó emberi szívnek: "Ti már tiszták vagytok ama beszéd által, amelyet én szólottam tinéktek. Boldogok, akiknek szívük tiszta, mert ők az Istent meglátják." Rá tudod-e mondani, Testvérem, az "Ámen"-t úgy, mint aki magad is mindezt megtapasztaltad? Ha nem tudod, mondd rá az áment úgy, mint ahogy rámondod az áment egy imádságra: Tiszta szívet teremts bennem Isten! Ámen.